

Valsts ieņēmumu
dienests

Pievienotās vērtības nodokļa administrēšanas posmi VID

Dace Pelēkā
VID ģenerāldirektora p.i.

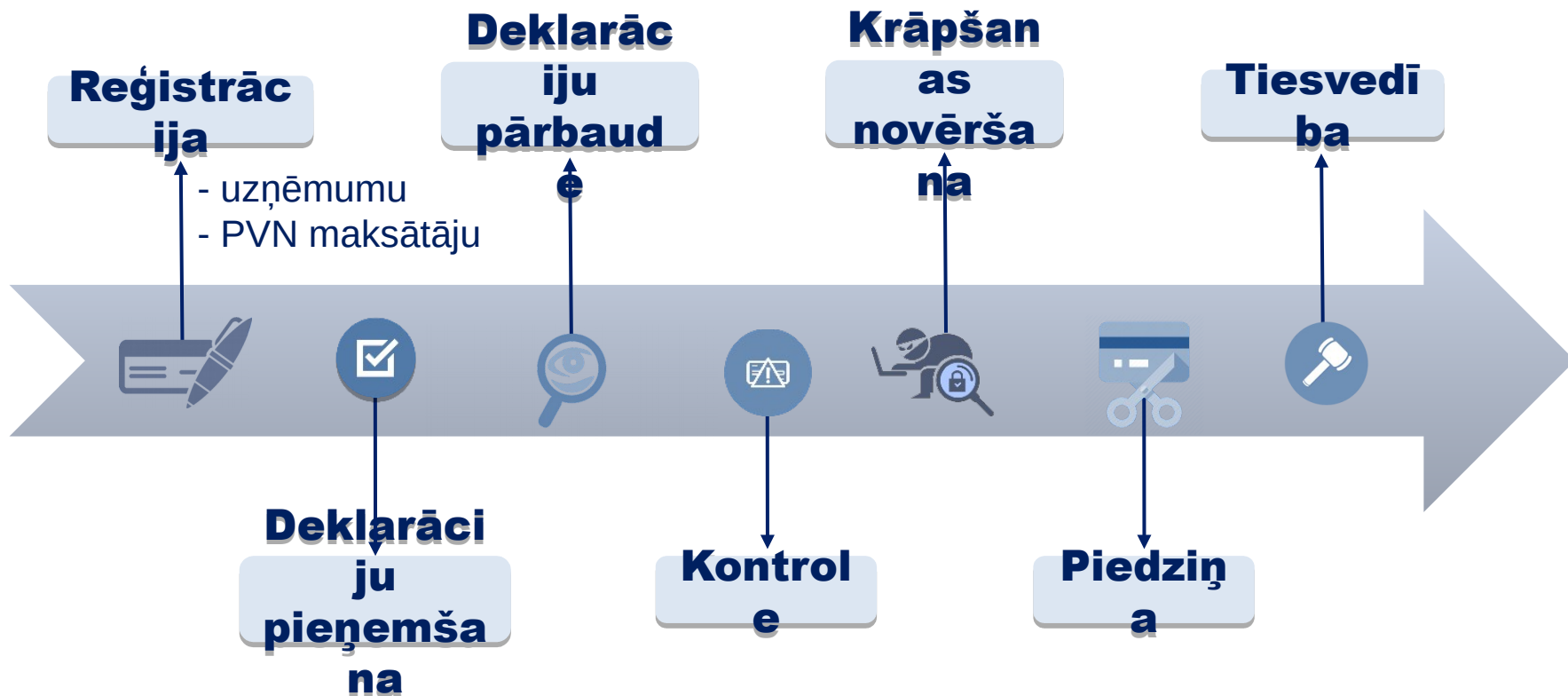
Rīgas menedžeru skolas konference
«Nodokļu strīdi un tiesvedība»

2016.gada 28.oktobrī, Rīgā

Valsts ieņēmumu
dienests

Pievienotās vērtības nodokļa (PVN) administrēšanas posmi VID

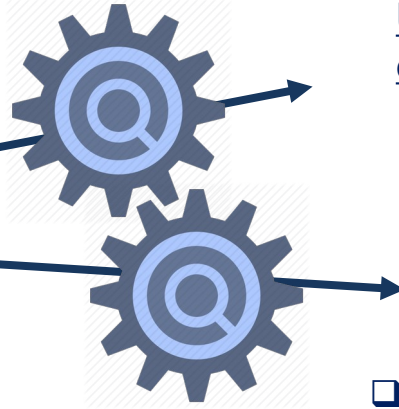

Valsts ieņēmumu dienests

Uzņēmumu un PVN maksātāju reģistrācijas process

Uzlabojumi reģistrācijas procesā

Uzņēmumu reģistrācija – iespējama elektroniski

PVN maksātāja statusa reģistrācijas procesā

- ❑ **Samazināts reģistrācijas laiks** no 5 uz 3 dienām, ja netiek identificēti riski
- ❑ Pastiprināti kontroles pasākumi pirms NM reģistrācijas

2016.g. 9 mēnešos veikts 141 kontroles pasākums, no tiem 59% atteikta reģistrācija PVN reģistrā

Kādas problēmas VID ir konstatējis?

- Pilnvarotas personas pārstāv negodprātīgos komersantus
- UR reģistrē sabiedrības ar riskantām amatpersonām un juridiskajām adresēm
- PVN maksātāju reģistrā reģistrējas jau sen Komercreģistrā reģistrēts komersants ar minimāliem SD rādītājiem

Ko darīt?

- Papildus vērtēšanas kritēriji pirms PVN reģistrācijas
- Pilnveidot sadarbību ar UR

Valsts ieņēmumu dienests

PVN deklarāciju iesniegšana (1)

Periods

2016.gada 9 mēneši

Statistika

Cik NM kavēja?

20 358

Cik PVN deklarācijas iesniegtas novēloti?

31 328

Darījumu vērtība, kura uzrādīta kavētajās PVN deklarācijās

4 607 037 112 EUR

Kopējais iesniegto PVN deklarāciju skaits - **455 453** deklarācijas

Problēmas

??

Konstatēti gadījumi, kad amatpersona ziņo, ka **pilnvarota persona** viņas vārdā **sniedz** PVN deklarāciju, kas satur **nepatiesu informāciju**

Valsts ieņēmumu
dienests

PVN deklarāciju iesniegšana (2)

**Un vēl
problēmas!**

NM PVN deklarācijā atskaita
priekšnodokli par iegādātajām precēm

Darījumu partneris PVN deklarāciju neiesniedz
(*nedeklarē NM realizētās preces un neiemaksā PVN
budžetā*)

NM darījumu partneris iesniedz PVN
deklarāciju novēloti – novilcinot
krāpšanas shēmas atklāšanu

NM termiņā iesniedz "0" deklarāciju, lai
izvairītos no APK vai izslēgšanas no VID
PVN reģistra

NM vēlāk iesniedz precizētu PVN deklarāciju,
kurā darījumu apjoms dažreiz sasniedz pat
1,0 milj.EUR

**Ko
darīt??**

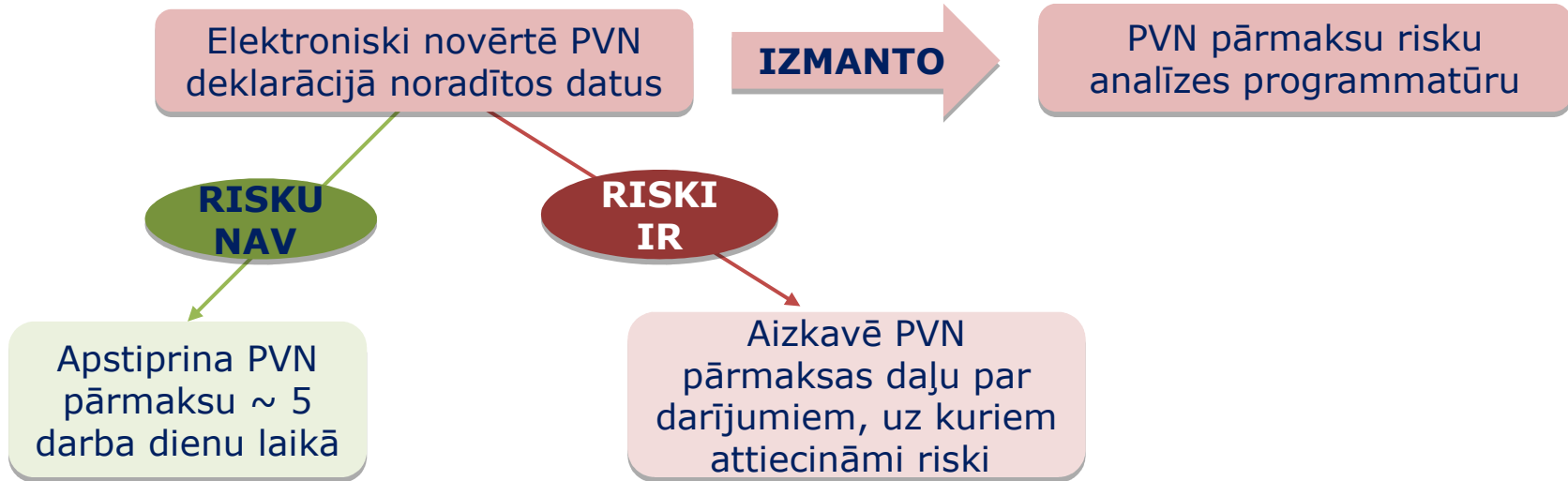
Ieviest paātrinātu APK procesu par deklarāciju
neiesniegšanu

Valsts ieņēmumu
dienests

PVN deklarāciju pārbaude (1)

Pirms atmaksāt

Uzlabojumi nodokļu maksātājiem

- ❑ EDS papildinātā ar pārskatu grupu "PVN deklarācijās norādīto datu neatbilstība"
- ❑ Izstrādes procesā ir vēl 2 pārskati par neatbilstībām darījumos ar ES Savienības NM un importa un eksporta darījumos

Valsts ieņēmumu
dienests

PVN deklarāciju pārbaude (2)

Kādas problēmas VID ir konstatējis?

- ❑ Priekšnodokli atskaita nepamatoti:
  - par ar SD nesaistītām precēm
  - lielā apmērā, norādot tos kopējā summā, tos neatšifrējot
  - par iegādātajām automašīnām, kuras neizmanto SD
- ❑ Darījumi notiek īsi pirms izslēgšanas no VID PVN maksātāju reģistra
- ❑ Izmanto viltotos čekus
- ❑ Darījumiem nepamatoti piemēro 0 % likmi

Ko darīt?

- ❑ Patstāvīgi aktualizēt riska analīzei izmantojamo risku kritērijus
- ❑ Izslēgt NM no VID PVN maksātāju reģistra par nepatiesas informācijas sniegšanu
- ❑ Samazināt sliekšni vai atteikties no tā vispār saistībā ar darījumu norādīšanu PVN deklarācijā kopējā summā, tos neatšifrējot

Valsts ieņēmumu
dienests

PVN nodokļu maksātāju kontrole starptautiskajā līmenī

Starptautiskā sadarbība

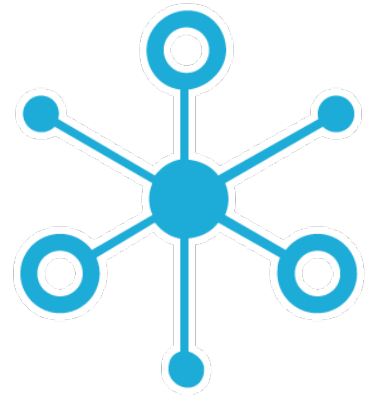
Daudzpusējā kontrole (**MLC**)
kā līdzeklis, lai noteiktu
pareizu PVN nomaksu

Pārstāvība citu valstu nodokļu
administrācijas birojā (**PAOE**) kā līdzeklis,
lai noteiktu pareizu PVN nomaksu

Dalība administratīvās sadarbības platformas attīstībā

- ❑ Latvija ir aicināta piedalīties MLC platformas izveidē un tās pilnveidošanā
- ❑ Latvijas MLC koordinatori – eksperti administratīvās sadarbības jautājumos

Valsts ieņēmumu
dienests

Nodokļu maksātāju kontrole (1)

2016.gada 9 mēnešos →

nodokļu kontroles pasākumi veikti
4,9% (4429) VID PVN maksātājiem

SD apturēšana Tematiskās
pārbaudes

Apsekošanas Audits

Ko izmanto VID??

Datorizētā riska novērtēšanas
sistēma **ESKORT**

- ✓ Izmanto JP riska analīzei un atlasei preventīvajiem un kontroles pasākumiem
- ✓ Atlasa NM ar lielāko nodokļu nemaksāšanas risku
- ✓ Identificē jaunas riskantās jomas

Jomas, kurām pievērta īpaša uzmanība

- starpnieki PVN izvairīšanās darījumu shēmās - "buferi";
- nepamatota priekšnodokļa atskaitīšana par ES teritorijā iegādātajām precēm

Nodokļu maksātāju kontrole (2)

Valsts ieņēmumu dienests

Kur izmanto **BUFERUZNĒMUMUS?**

→ PVN izvairīšanās darījumu shēmās

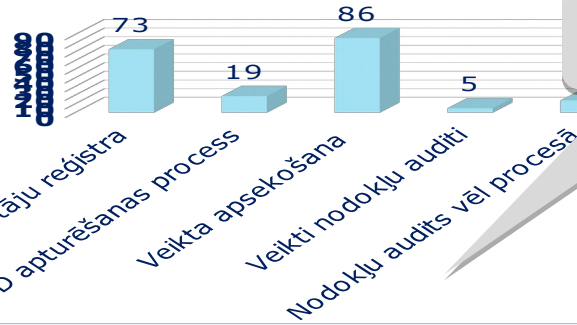
Kāds ir to izmantošanas mērķis?

→ Pagarināt PVN izvairīšanās darījumu shēmas

→ Aprūtināt VID iespējas izsekot piegādes darījumu ķēdei un pārliecināties par preču vai pakalpojumu izcelsmi

Ko darīja VID?

Darba rezultāti ar buferuzņēmumiem
(NM skaits uz 03.10.2016.)

Papildus aprēķināts
8225,1 tūkst. EUR

Izslēgti vai uzsākta izslēgšana no PVN maksātāju reģistra

Valsts ieņēmumu
dienests

Nepamatota priekšnodokļa atskaitīšana par ES teritorijā iegādātajām precēm

Problēmas

1. Latvijas NM tiek izmantoti starptautiskajās PVN izvairīšanās shēmās
2. Latvijas NM nedeklarē iegādāto preču realizāciju, izvairoties no PVN nomaksas Latvijā

No 2016.gada aprīļa īpaša uzmanība NM, kuri deklarē lielas iegādes ES teritorijā, bet nedeklarē realizācijas darījumus

Ko darīja VID?

- Nosūtīja 138 NM paziņojumus par DAP veikšanu
- NM veica labojumus PVN deklarācijās, papildus aprēķinot PVN vai samazinot atskaitāmo PVN priekšnodokli par 160 tūkst. EUR
- Pieņēma lēmumus par DAP rezultātiem, kuros samaksai budžetā noteikts PVN 537 tūkst. EUR

Valsts ieņēmumu
dienests

PVN krāpšanas novēršanas process

Ik gadu Baltijas valstu
TAI vadītāju tikšanās

Baltijas valstu un citu ES
valstu sadarbība ES politikas
cikla (EMPACT) ietvaros

4 izmeklēšanas grupas
(*Joint Investigation Teams*) – 3
ar LT, 1 ar EE

Pieredzes apmaiņa:

- PVN deklarāciju pielikumiem un to izmantošanu risku analīzes procesā
- iespējamām nodokļu nemaksāšanas shēmām degvielas tirdzniecības jomā
- E-komerciju

Dalība administratīvajos pasākumos ar LT un EE

- Daudzpusējās kontrolēs
(*MLC - Multilateral controls*)
- Administratīvajās procedūrās uz vietas,
(*sāka izmantot nesēn*)

Valsts ieņēmumu dienests

Konstatētās problēmas PVN izkrāpšanas novēršanas procesā un priekšlikumi to novēršanai

**Fiktīvu
uzņēmumu
amatperso
nas**

**VID konstatētās problēmas
PVN izkrāpšanas
novēršanas procesā**

**Priekšlikumi konstatēto
problēmu novēršanai,
PVN izkrāpšanas
novēršanas procesa
uzlabošanai**

Amatpersonai **PIRMS** uzņēmuma reģistrācijas ierasties UR, lai apliecinātu vēlmi nodarboties ar uzņēmējdarbību un veikt attiecīgas pirmsreģistrācijas pārbaudes

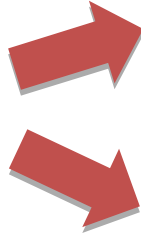

Valsts ieņēmumu dienests

PVN piedziņas process

PV N

- ☐ Vislielākais īpatsvars starp nodokļu parādiem
- ☐ Pārsvarā veidojas audita rezultātā

Kas veido?

- ☐ NM, kuriem nav naudas, mantas vai visa manta ir ieķīlāta par labu citiem kreditoriem
- ☐ NM, kuri apzināti iesaistās PVN izkrāpšanas ķēdēs

Valsts ieņēmumu dienests

Bieži konstatē

Pirms piedziņas uzsākšanas NM bija
 apturēta SD, izslēgts no PVN
 reģistra, amatpersona ir ārvalstu
 pilsonis.....

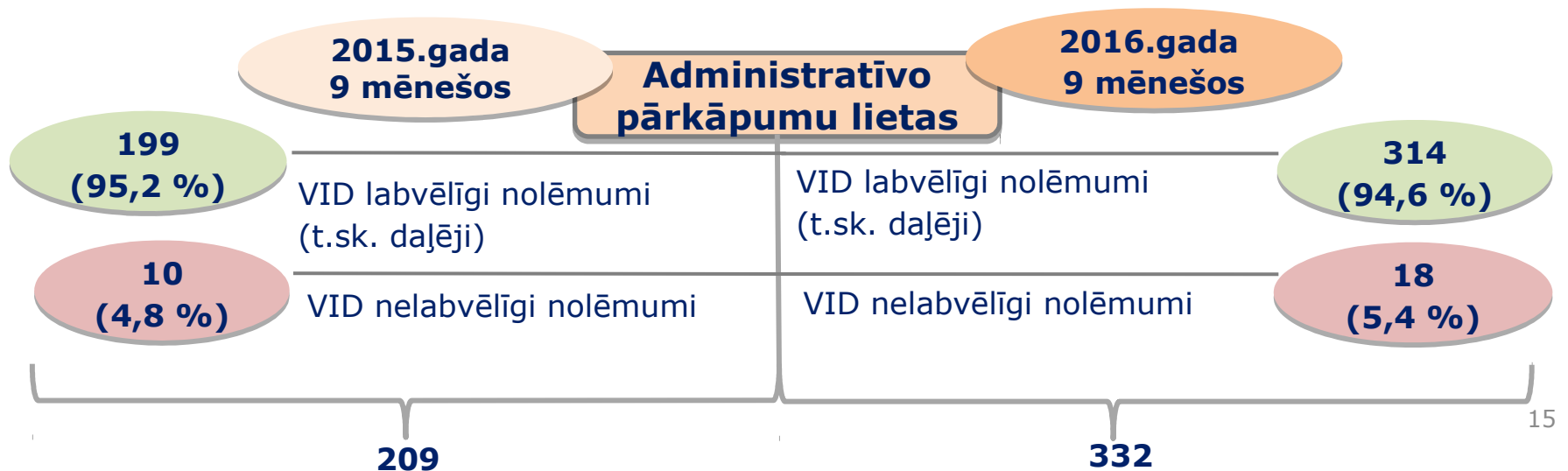
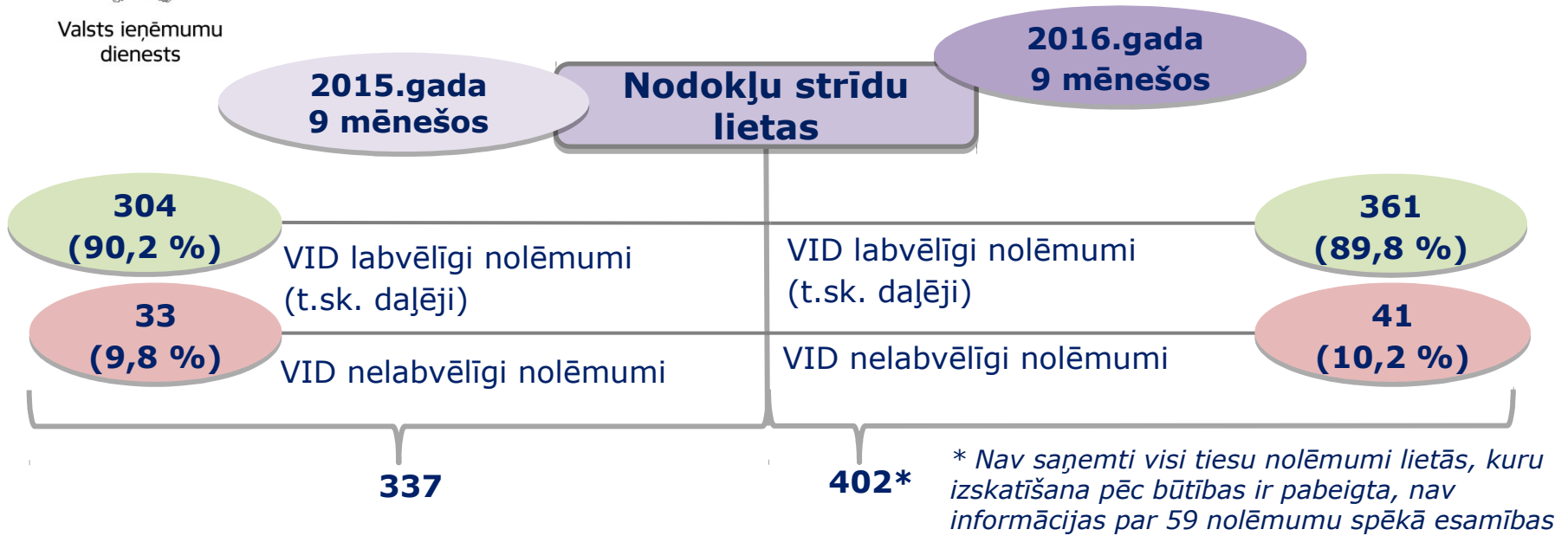
Piedziņa būs neveiksmīga

Valsts ieņēmumu dienests

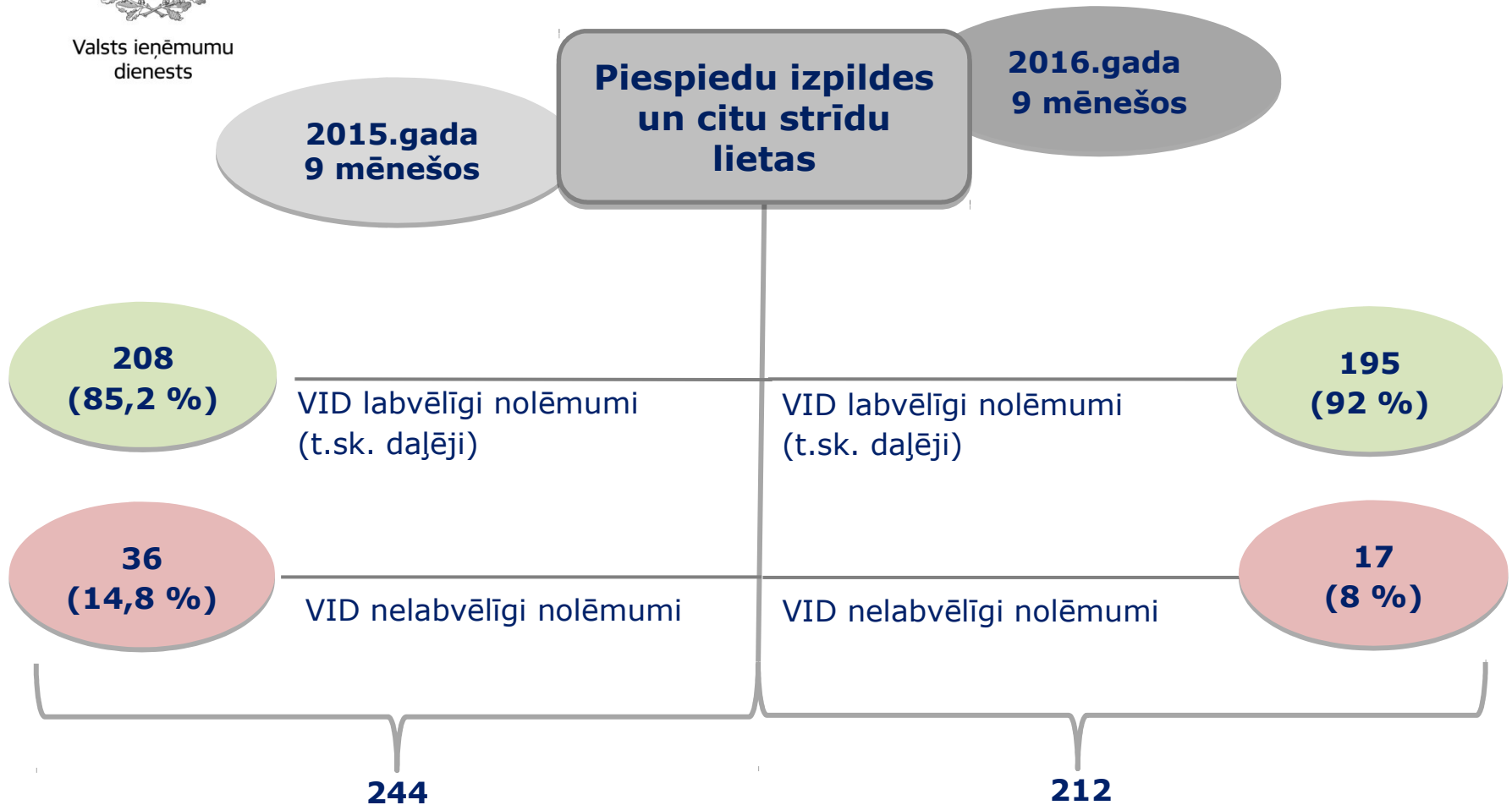
Tiesvedības process. Statistika (1)

Tiesvedības process. Statistika (2)

Valsts ieņēmumu dienests

Valsts ieņēmumu dienests

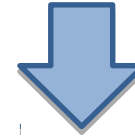
Visbiežāk apstrīdētie VID lēmumi

Visbiežāk apstrīdētie lēmumi ir par?

Priekšnodokļa atskaitīšana

0% likmes piemērošana darījumos ar ES dalībvalstu NM

NM izmantojot izveidoto ES vienoto PVN sistēmu, faktiski izmanto to fiskālā labuma gūšanai

✓ Deklarēti faktiski nenotikuši iegādes darījumi ar LR darījuma partneri vai realizācijas darījumi ar ES dalībvalstu NM

✓ Noformēti dokumenti par neesošiem preču vai pakalpojumu iegādes darījumiem, preču realizācijas darījumiem

- ✓ Darījumos iesaistīto dalībnieku darbība koordinēta un saskaņota
- ✓ VID pierādījumi liecina par NM apzinātu dalību ar PVN krāpšanu saistītajās darbībās

Uzlabojumi tiesvedības procesā (1)

Valsts ieņēmumu dienests

NM nesadarbošanās ar VID audita un apstrīdēšanas procesā

VEIDOJĀS JUDIKATŪRA

LĪDZDARBĪBA		Līdzdarbības pienākuma izpildei vispiemērotākais brīdis ir audita norises laiks
Savlaicīga informācijas sniegšana ir paša NM interesēs, lai VID lēmums būtu objektīvs un tiesisks		SAVLAICĪGUMS
PASKAIDROJUMI		Iesniedzot papildu pierādījumus pēc audita noslēguma apstrīdēšanas procesā vai tiesā, VID vai tiesai jāskaidro iemesls, kādēļ šādi pierādījumi tiek iesniegti ar novēlošanos
Tāpēc audita rezultātu apstrīdēšanas procesā ar papildu pierādījumu iesniegšanu nevar pilnīgi aizstāt audita procedūru		APSTRĪDĒŠANA NAV AUDITA TURPINĀJUMS

BET JA BŪTU, TAD.....

- NM nesadarbotos ar VID, izvērtētu, kurus faktus atklāt
- Tiesa uzņemtos VID funkcijas un veiktu nodokļu auditu

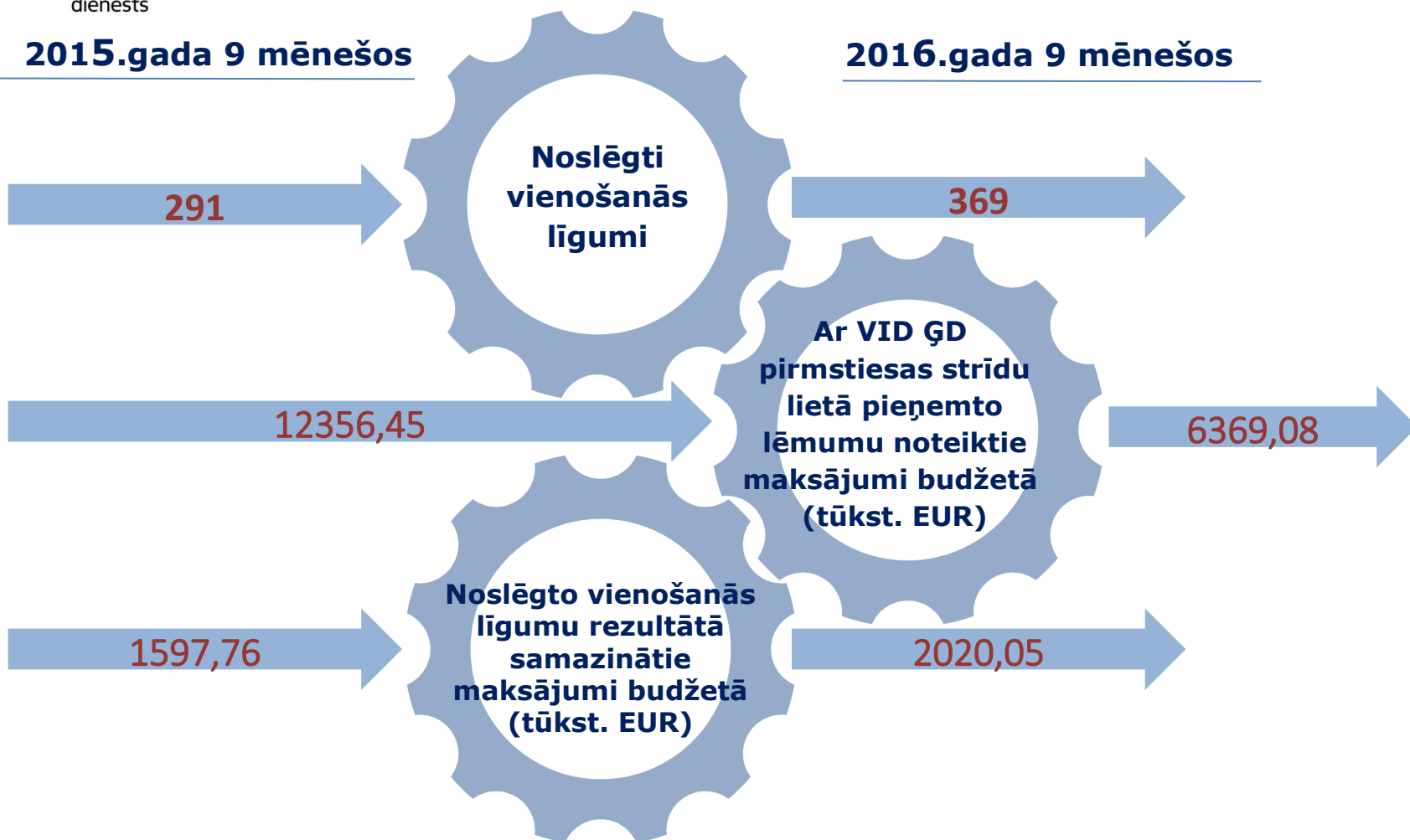

Valsts ieņēmumu
dienests

VID noslēgtie vienošanās līgumi ar nodokļu maksātājiem

2015.gada 9 mēnešos

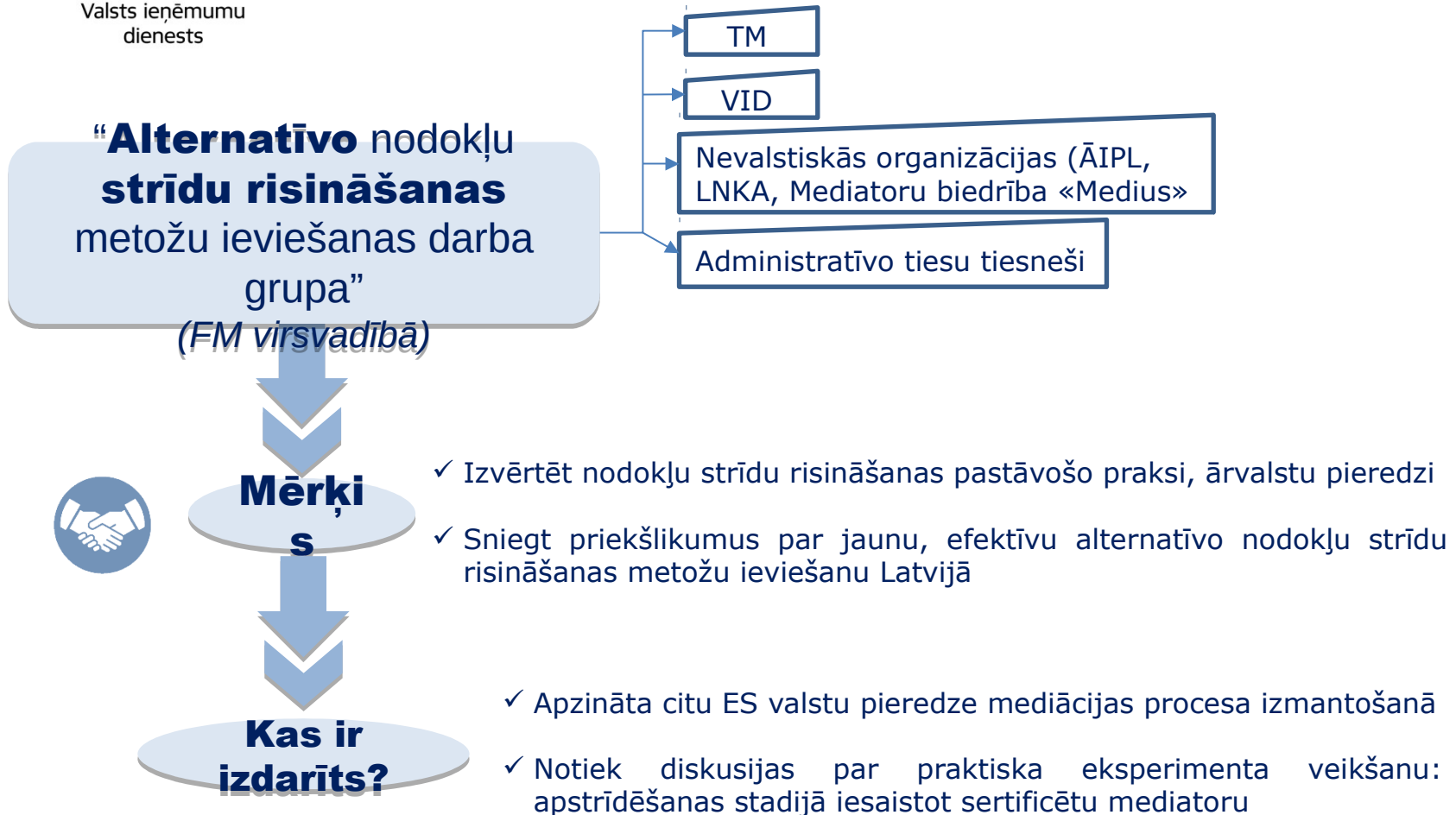
2016.gada 9 mēnešos

Valsts ieņēmumu dienests

Mediācijas procesa ieviešana nodokļu strīdos

Valsts ieņēmumu
dienests

Paldies par uzmanību!

